

שבת דף ג:ד

שאלת אביי: ידו של אדם מהו שתעשה ככרמלית, מי קנסוה רבנן לאהדורי לגביה או לא?

נסיון לענות ע"י הבאת שתי ברייתות: היתה ידו מלאה פירות והוציאה לחוץ.

סתירה	תני חדא: אסור להחזירה	ותני אידך: מותר להחזירה
תירוץ 1	דומה לכרמלית	לא דומה לכרמלית
תירוץ 2	למטה מ10	למעלה מ10 (מקום פטור)
תירוץ 3	משחשיכה	מבעוד יום
תירוץ 4	מבעוד יום	משחשיכה
תירוץ 5	מזיד	שוגג
תירוץ 6	גזרינן שוגג אטו מזיד	לא גזרינן שוגג אטו מזיד
תירוץ 7	לחצר אחרת	לאותו חצר

שאלת רב ביבי בר אביי: הדביק פת בתנור התיירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי חיוב חטאת, או לא התיירו?

נסיון להבין את השאלה: אמר ליה רב אחא בר אביי לרבינא: היכי דמי?

אילימא (1) בשוגג ולא אידכר ליה למאן התיירו?
 ואלא לאו – (2) דאיהדר ואידכר - מי מחייב? והתנן: כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שחאה תחלתן שגגה וסופן שגגה!

אלא (3) במזיד - קודם שיבא לידי איסור סקילה מיבעי ליה!

תשובה 1: אמר רב שילא: לעולם בשוגג (1), ולמאן התיירו - לאחרים. קושי: מתקיף לה רב ששת: וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חברך?
 תשובה 2: אלא אמר רב אשי: לעולם במזיד, ואימא קודם שיבא לידי איסור סקילה. חיזוק (וגם קביעה להלכה): רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא: אמר רב ביבי בר אביי: הדביק פת בתנור התיירו לו לרדותה קודם שיבא לידי איסור סקילה.

קושי על המשנה: פשט העני את ידו. אמאי חייב? והא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ארבעה על ארבעה, וליכא!
 תירוץ 1: אמר רבה: הא מני - רבי עקיבא, דאמר לא בעינן מקום ארבעה על ארבעה. דתנן: הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע - רבי עקיבא מחייב, וחכמים פוטרם.

רבי עקיבא סבר: אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא ורבנן סברי: לא אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא.

קושי על התירוץ של רבה: למימרא דפשיטא ליה לרבה דבקלוטה כמי שהונחה דמיא, ובתוך עשרה פליגי? רבה עצמו היה מסופק על מחלוקת זה של ר' עקיבא וחכמים:

מקרה בהם חולקים	ר' עקיבא מחייב	חמכים פוטרים	שניהם מסכימים
למטה מ10	קלוטה כמי שהונחה דמיא	לא אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא	למעלה מ10 דברי הכל פטור ולא לומדים זורק ממושיט
למעלה מ10	ילפינן זורק ממושיט	לא ילפינן זורק ממושיט	אבל למטה מעשרה - דברי הכל, חייב

תירוץ על הקושי: הא לא קשיא, בתר דאיבעי - הדר איפשיטא ליה,

קושי: דסבר רבי עקיבא קלוטה כמי שהונחה דמיא. ודילמא: הנחה הוא דלא בעיא, הא עקירה בעיא!
תירוץ 2: אלא אמר רב יוסף: הא מני - רבי היא. נסיון להבין על איזה דעה של רבי מדובר:
הי רבי? אילימא הא רבי, דתניא: זרק ונח על גבי זיז כל שהוא, רבי מחייב וחכמים פוטרינן. התם - כדבעינן למימר לקמן, כדאביי. דאמר אביי: הכא באילן העומד ברשות היחיד ונופו נוטה לרשות הרבים, וזרק ונח אנופו. דרבי סבר: אמרינן שדי נופו בתר עיקרו, ורבנן סברי: לא אמרינן שדי נופו בתר עיקרו.

אלא הא רבי, דתניא: זרק מרשות הרבים לרשות היחיד באמצע, רבי מחייב וחכמים פוטרינן. ואמר רב יהודה אמר שמואל: מחייב היה רבי שתים, אחת משום הוצאה ואחת משום הכנסה. אלמא: לא בעי עקירה ולא הנחה על גבי מקום ארבעה על ארבעה.

הוצאה - עקירה מרה"ר והנחה ברה"י; הכנסה - עקירה מרה"י והכנסה לרה"ר וברור שלא היתה עקירה או הנחה על גבי מקום ארבעה על ארבעה ברה"י!!

מושגים

כרמלית

מקום פטור

רדיית הפת

מושיט חפץ לרה"ר

עקירה והנחה על גבי מקום ארבעה על ארבעה

קלוטה כמי שהונחה דמי

שדי נופו בתר עיקרו